

УДК 327.56

М. Булик
М. Мітько

УКРАЇНСЬКЕ ПИТАННЯ У ЗОВНІШНІЙ ПОЛІТИЦІ ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ В УМОВАХ РОСІЙСЬКОЇ АГРЕСІЇ

У статті досліджено вплив Сполученого Королівства Великої Британії та Північної Ірландії на розвиток сучасних міжнародних відносин. Аналізується роль та стратегія Великої Британії у відносинах з Україною та іншими країнами та міжнародними організаціями в умовах російської агресії, оцінюється підтримка Великобританії захисту українського суверенітету. Окремо аналізується вплив Великої Британії на позицію інших суб'єктів міжнародних відносин, таких як Сполучені Штати Америки, Європейський Союз. Стаття аналізує різні аспекти підтримки України Сполученим Королівством, включаючи дипломатичні ініціативи, військову та гуманітарну допомогу, санкції та політичну підтримку. Розглянуто шляхи подальшого співробітництва між Великою Британією та Україною у подоланні наслідків російської агресії.

Ключові слова: Велика Британія, зовнішня політика, російсько-українська війна, російська агресія проти України.

DOI 10.34079/2226-2830-2023-13-37-49-58

Широкомасштабне вторгнення росії в Україну у лютому 2022 р. докорінним чином змінило світову систему міжнародних відносин, що склалася після закінчення «Холодної війни». Її наслідки не проявили себе у повній мірі, але вже впливають на глобальну безпеку світу у довгостроковій перспективі. Війна зачепила більшість країн світу, поставивши їх перед необхідністю реагування, а фактично, визначення своєї ролі у цьому конфлікті. У першу чергу, це стосувалося країн Європи, які були змушені зважати не лише на безпековий фактор, але внутрішньополітичне, соціально-економічне становище всередині держав. Однією з держав, що безкомпромісно підтримали Україну, надавши їй широкомасштабну підтримку стала Велика Британія. Дослідження причин, передумов та основних напрямів зовнішньої політики країни в українському питанні представляє науковий та практичний інтерес, є актуальним щодо визначення подальших перспектив нашої держави у світі.

Питання відносин Великої Британії та України в контексті російсько-української війни привернула увагу низки дослідників, зокрема: А. Грубінка (Грубінко, 2022), В. Гончарова (Гончаров, 2006), О. Черевко (Черевко, 2023), John Kampfner (Kampfner, 2022), N. Melvin (Melvin, 2023), R. Whitman (Whitman, 2023), S. Gaston (Gaston, 2023) тощо.

Метою дослідження є аналіз зовнішньої політики Великої Британії, спрямованої на надання політичної, військової, економічної допомоги Україні й подолання негативних наслідків широкомасштабної агресії РФ проти нашої держави.

Велика Британія підтримувало України починаючи з 1991 року, за цей час було укладено велику кількість договорів у різних сферах співробітництва (Скляренко, 2017). У лютому 2022 року країна засудила дії росії як такі, що ігнорують принципи міжнародного права та суверенітет України. Із того моменту Сполучене Королівство займає послідовну політику надійного партнера України. Водночас питання визначення

зовнішньої політики Великої Британії щодо України з початку повномасштабного вторгнення пов'язано з декількома практичними міркуваннями:

- Збереження міжнародного правопорядку. Події, що відбуваються через вторгнення росії зумовлюють необхідність підтримки та відновлення міжнародного правопорядку, зокрема, із боку Великої Британії, яка є, до речі, гарантом територіальної цілісності України за Будапештським меморандумом.

- Забезпечення безпеки Європи. Війна в Україні зумовила кризу безпеки в Європі. Важливим завданням, зокрема, для Великої Британії, є пошук шляхів для вирішення конфлікту та відновлення стабільності в регіоні.

- Формування міжнародної коаліції. Велика Британія вже взяла активну участь у формуванні міжнародної коаліції для підтримки України та засудження дій росії. Однак дипломатичний процес на міжнародному рівні вимагає посилення та вкладення довгострокових зусиль.

- Оцінка геополітичних наслідків. Війна в Україні також має глибокі геополітичні наслідки, включаючи відносини між росією та країнами Європи, роль НАТО та ЄС в регіоні, а також вплив на інші глобальні конфлікти.

- Посилення ролі Сполученого Королівства на міжнародній арені. У контексті російсько-української війни сучасну зовнішню політику Сполученого Королівства можна пов'язати із здійсненням Британією політики «глобальної Британії», яка зумовлена виходом із ЄС (Грубінко та Буглай, 2022).

У зв'язку з тим, що Велика Британія вийшло з ЄС, воно проводить самостійну зовнішню політику з метою затвердження своєї провідної ролі на міжнародній арені. Основними положеннями такої політики стало максимальне просування своїх глобальних інтересів у всіх регіонах світу, співробітництво із союзниками і партнерами в інтересах міжнародної безпеки, шляхом захисту міжнародного порядку від дій «безвідповідальних країн» та допомагаючи партнерам в нестабільних регіонах. Саме у рамках реалізації зазначених пунктів зовнішньої політики Британія спрямовує великі ресурси на врегулювання ситуації в Східній Європі. З самого початку політика Великої Британії була спрямована на забезпечення територіальної цілісності України шляхом постачання військового озброєння, надання фінансової, гуманітарної, економічної, військово-політичної та правової підтримки як Україні, так і іншим країнам задля досягнення зазначених цілей (Черевко, 2023). Основними напрямками визначено реалізацію самостійної зовнішньої політики шляхом формування певних ініціатив, співпраці з окремими країнами, зокрема, проведення двосторонньої політики задля формування спільних пропозицій реагування на ситуацію довкола України (Польща, Німеччина, США), формування альянсів із державами, так і робота в межах міжнародних організацій і різних інших інституцій (Рада Європи, НАТО, ЄС, ООН, МС ООН, МКС тощо) (Грубінко, 2022).

Проводячи незалежну політику щодо підтримки України у війні Велика Британія заохочує та сприяє тому, що інші країни так само вчинять у майбутньому. Можна навести яскравий приклад надання військової допомоги (враховуючи засоби гуманітарної підтримки) Україні від початку повномасштабного вторгнення. Насамперед ідеться про поставки озброєнь, зокрема, «Javelin» і «NLAW», засобів протиповітряної оборони, сучасних високоточних протикорабельних ракетних комплексів «Harpoon» та важкої бронетехніки. На початку війни позиція Сполученого Королівства часто-густо критикувалася Францією та Німеччиною через створення бачення навмисних перегонів щодо підтримки України та побоювання збільшення конфронтації з росією (Kampfner, 2022). Однак у подальшому багато інших країн

Європейського Союзу змінювали свою позицію та знімали внутрішньодержавні обмеження на надання допомоги Україні.

Окремим напрямком зовнішньої політики Великої Британії та впливу на інші країни стало надання фінансової допомоги Україні та запровадження санкцій щодо російських представників. Створення національних фондів допомоги Україні (Фонд попередження конфліктів, стабільності та безпеки для воєнно-технічної підтримки; Фонд ефективного врядування для реформи державного апарату та боротьби з корупцією; Фонд двосторонніх програм для реалізації економічних проєктів та Гуманітарний фонд Міністерства міжнародного розвитку Великої Британії для надання гуманітарної допомоги Україні та її населенню) сприяли як безпосередній допомозі Україні, так і активізації міждержавної кооперації з міжнародними банківськими установами задля співфінансування проєктів по допомозі та відбудові України. Наприклад, у Лондоні в подальшому було підписано меморандум про подальшу співпрацю ЄБРР та організацій фінансування розвитку щодо координації зусиль з інвестування в Україну, а до цього було створено Платформу співінвестування між ЄБРР та двосторонніми агенціями розвитку, до яких доєдналися 19 країн (Укрінформ, 2023а).

Проведенню санкційної політики Сполученим Королівством в першу чергу сприяв той факт, що на території країни перебуває велика кількість російських активів, частина яких наразі заморожена. Відсутність правових механізмів стала перепорою для Британії в конфіскації таких активів на користь відбудови України. Активна санкційна політика Британії стала поштовхом для активізації подібної діяльності як у США, ЄС загалом, так і в окремих її країнах-членах, в інших країнах-партнерах Сполученого Королівства. Наразі можна відзначити активізацію співпраці з США, ЄС у введенні санкцій проти певних осіб і організацій для якнайкращого обмеження шляхів обходу санкцій (UNN, 2023).

Наступним напрямком впливу на міжнародні відносини є активне ведення зовнішньої політики в напрямку окремих держав, так і груп держав, пов'язаних між собою. Можна навести міжнародний прецедент, коли створення альянсу «Сполучене Королівство-Україна-Польща» стало приводом для занепокоєння серед країн ЄС та США, адже одним із напрямків співпраці держав у межах такого альянсу є спільна політика безпеки, що відтворює деякі позиції роботи НАТО. Активна співпраця з Японією стала поштовхом для посилення санкцій і надання гуманітарної допомоги Україні, що загалом сприяло зменшенню надходження мікроелектроніки до росії. Варто відзначити сучасну позицію Сполученого Королівства до питань стратегічних підходів до безпеки, оборони і зовнішньої політики. Зокрема, укладення оборонної угоди між Великою Британією та Японією, перспектива такої ж угоди з Австралією, Сінгапуром, Індією та Південною Кореєю насамперед посилює роль Британії в Індо-Тихоокеанському регіоні, що позитивно сприятиме поширенню наративів допомоги Україні (Melvin, 2023). Це можна пояснити тим, що всі зазначені країни вже наразі надають різного виду допомогу нашій країні. Створення союзу Сполученого Королівства, США та Австралії «AUKUS» серед іншого має на меті посилення оборонного співробітництва, зокрема, у сфері штучного інтелекту, ядерних технологій. На додаток до цього багатосторонні домовленості Сполученого Королівства з країнами ЄС, зокрема, Францією, Німеччиною щодо тренування українських військових сприяють укріпленню міжнародного співробітництва. Такі альянси можуть позитивно вплинути на допомогу Україні, адже надання інформації Україні, а також спільне тренування українських військовослужбовців на таких міжнародних майданчиках, зокрема, як ORBITAL загалом позитивно сприятимуть розвитку відносин країн-

учасниць із нашою державою. Готовність Британії надати гарантії безпеки України також іміджево та політично вплинуло на держави-партнери, які теж доєдналися до переліку країн-гарантів (Dnipropetrovsk Investment Agency, 2023).

Через те, що зовнішня політика країни не може існувати тільки на рівні угод між окремими державами, Велика Британія активно здійснює зовнішню політику та просуває свої інтереси в межах як міжнародних організацій, так і в межах інших інституцій. Говорячи про ООН, Велика Британія активно веде роботу на різних рівнях: як на рівні Генеральної Асамблеї, Ради Безпеки (де вона є постійним членом і має право вето), так і на рівні агенцій та інших організацій ООН. Що стосується Генеральної Асамблеї, то Британія як і завжди є прихильником ліберального підходу, орієнтованого на мирне врегулювання конфліктів. Тому під час голосування активно підтримує «українське питання» і лобіює прийняття відповідних рішень. Зокрема, Велика Британія є ініціатором багатьох резолюцій ГА ООН, спрямованих на підтримку України. Серед основних прийнятих документів можна виділити наступні: Резолюція ГА ООН ES-11/6 «Принципи Статуту ООН, що лежать в основі всеосяжного, справедливого і тривалого миру в Україні»; Res. L. 6/2022 «Агресія проти України»; ES-11/5 «Сприяння здійсненню правового захисту та забезпеченню відшкодування збитків у зв'язку з агресією проти України». Варто зазначити, що прийняттю зазначених документів передують велика дипломатична робота, зокрема, і британських представників.

Робота Сполученого Королівства в Раді Безпеки ООН наразі зумовлена труднощами через статус постійного члена російської федерації в Раді та її право вето. Багато резолюцій РБ ООН, які є обов'язковими до виконання, блокувалися росією на етапі прийняття. Зокрема, це стосується таких важливих резолюцій, які закликають не визнавати жодних змін статусу тимчасово окупованих територій України. Водночас Велика Британія використовує інші можливості задля протидії використанню росією Ради Безпеки ООН у своїх цілях. Відтак Британія заблокувала трансляцію засідання Радбезу ООН щодо українських дітей, скликаного росією, на якому в онлайн режимі була присутня Марія Львова-Белова, Уповноважена при президентові рф з прав дитини, кому Міжнародний кримінальний суд виніс міжнародний ордер на арешт через можливе вчинення нею разом із президентом рф воєнного злочину депортації дітей. Через таке зловживання росією права вето Сполучене Королівство активно виступає за реформування РБ ООН, зокрема, шляхом включення до її складу іншим країн та змінення механізму застосування права вето (The Guardian, 2023).

Говорячи про позицію Британії в юридичному аспекті щодо збройного конфлікту в Україні, то що в Міжнародному Суді ООН, що в МКС спостерігається послідовна політика щодо засудження та переслідування російських злочинців за міжнародні злочини в Україні. Наприклад, у рамках МС ООН, Велика Британія разом із іншими країнами подала заяву на участь у справі України проти росії про геноцид; а також разом із Україною та іншими країнами подала позов проти Ірану за збитий український літак. Через те, що Британія є державою-членом Римського статуту МКС, вона тісно співпрацює з іншими державами щодо допомоги МКС розслідувати воєнні злочини, геноцид в Україні, а також надає експертну та фінансову допомогу Україні для своїх внутрішніх розслідувань. Зокрема, Велика Британія, США та ЄС заснували ініціативу Atrocity Crimes Advisory Group for Ukraine, метою якої є допомога українським органам прокуратури та органам досудового розслідування в розслідуванні та переслідуванні російських злочинців, які вчинили воєнні злочини в Україні. Варто додатково зазначити, що позиція Великої Британії також полягає у створенні спеціального

гібридного суду щодо злочину агресії для переслідування вищого військово-політичного керівництва росії (GOV.UK, 2023).

Позиція Сполученого Королівства в Раді Європи щодо України нічим не відрізняється від її поглядів у інших організаціях. У першу чергу варто відзначити прийняття рішення Комітетом Міністрів і Парламентською Асамблеєю про виключення росії з Ради Європи з березня 2022 року. Це стало також підставою для виключення представника росії з ЄСПЛ, через що росіяни більше не матимуть права подавати скарги до цього судового органу. Ухвалена ПАРЕ резолюція «Політичні наслідки агресії РФ проти України» має комплексний характер, адже нею підтверджується непохитна підтримка країн Європи, у тому числі Сполученого Королівства, України на шляху до НАТО. Одразу після цього на виконання цієї ж резолюції Велика Британія приєдналася до угоди про створення Міжнародного реєстру збитків, завданих агресією росії проти України (Укрінформ, 2023b). Основним напрямком здійснення зовнішньої політики Великої Британії в рамках Ради Європи вбачається створення умов для притягнення до кримінальної відповідальності російських злочинців. Зокрема прийнята резолюція «Правові аспекти та аспект прав людини в агресії РФ проти України» продовжує тезу про створення спеціального міжнародного кримінального трибуналу щодо злочину агресії проти України, схваленого зокрема Генеральною Асамблеєю ООН (Суспільне новини, 2023a).

Роль Сполученого Королівства щодо «українського питання» у рамках НАТО та ЄС доволі відрізняється. По-перше, після Brexit Велика Британія не впливає безпосередньо на політику ЄС, а тому наразі основним напрямком спільної діяльності є двосторонні домовленості з інституціями ЄС, а також окремо з країнами-членами ЄС. Вплив Сполученого Королівства в рамках НАТО наразі набуває все більшого значення, бо країна вже підтримала спрощений вступ України до НАТО без плану дій щодо членства в організації. Одразу після заяви Великої Британії з такою ж самою заявою виступила й Польща (Суспільне новини, 2023b). Варто зазначити, що цьому передувало створення альянсу з Польщею та Україною, описаного вище. Спільні проєкти з надання військової допомоги Україні сприяли як укріпленню міждержавних зв'язків у середині НАТО, так і відносин із Україною. Програми з тренування українських пілотів на F-16 є однією з останніх ініціатив Великої Британії та НАТО, чому передували довгі перемовини між країнами організації, адже консенсусу щодо постачання та навчання українських пілотів в НАТО довгий час не було. У той же час через відсутність на власному озброєнні літаків F-16 Велика Британія веде перемовини з партнерами з НАТО щодо запровадження схеми надсилання винищувачів Турбооп країнам НАТО, які би натомість дали свої бойові літаки Україні (Lb.ua, 2023). Але таке рішення не розглядається в найближчій перспективі, адже велика кількість країн-членів організації все ще не готова до такого кроку, який на їхню думку може лише ускладнити ситуацію в Україні.

Враховуючи політичний курс Сполученого Королівства, внутрішні рушійні сили та перехідний період Brexit можна дійти висновку, що Велика Британія все ще знаходиться в процесі узгодження принципів та основоположних напрямів власної зовнішньої політики, адже застарілі принципи лібералізму та мирного співіснування країн наразі неможливі через напруженість у міжнародному співтоваристві. Відтак є правильним той факт, що Велика Британія робить наразі акцент на військово-економічне, інформаційне, гуманітарне співробітництво в різних регіонах (північно-американський, європейський, азійсько-тихоокеанський). Хоча кожен регіон має свою специфіку, у багатьох випадках Сполучене Королівство переслідує загальні та більш масштабні цілі. Наприклад, деякі спільні проєкти з Австралією, Японією спрямовані на поліпшення

свого становища на Європейському континенті, де наразі найбільш гостро стоїть питання вирішення ситуації довкола України (Gaston, 2023).

Варто зазначити, що наскрізним питанням для зовнішньої політики Великої Британії є оцінка внутрішніх ризиків. Через відсутність суттєвих противників допомозі Україні та підтримку суспільства, Велика Британія отримала велику перевагу у порівнянні з іншими країнами, адже це зумовило оперативність надання всебічної допомоги Україні, ініціативність і різноплановість у проведенні зовнішньої політики щодо війни. Говорячи про відносини з іншими країнами та організаціями варто звернути увагу на той факт, що кожна країна керується особистими інтересами та вимогами суспільства. Тому можна побачити, що більш успішно Велика Британія здійснює зовнішню політику з ліберальними демократичними країнами, які не мають суттєвої протидії з боку внутрішніх сил у допомозі Україні (Японія, США, Польща, країни Балтії). Спільні ініціативи характеризуються високим рівнем ґрунтовності прийнятих рішень, спрямованих на реальне вирішення поставленої проблеми. Водночас на нашу думку є правильною теза про те, що така диверсифікована зовнішня політика Великої Британії має охоплювати в першу чергу найбільш важливі для країни напрямки та регіони (окремі країни чи групи країн), адже іноді посилення співпраці з однією державою впливає на відносини з іншою. Яскравим прикладом є посилення співпраці з Польщею та відповідне погіршення відносин із Угорщиною, яка не підтримує Україну на високому рівні через сателітний статус щодо росії (Whitman, 2023).

Таким чином, після початку широкомасштабного вторгнення російської федерації у лютому 2022 року, українське питання стало ключовим у зовнішній політиці Великої Британії. Одразу після надання фінансової допомоги Україні розпочалася розробка комплексної програми дій для підтримки країни, включаючи збільшення військової допомоги та фінансову, юридичну та гуманітарну допомогу в партнерстві з іншими країнами та організаціями. Україні та Великій Британії вдалося не тільки укріпити двостороннє партнерство, але й об'єднати зусилля з іншими країнами через різноманітні механізми, включаючи НАТО та ЄС, для координації підходу щодо війни в Україні.

Вже зараз можна спостерігати прогрес у розвитку національної британської думки щодо ситуації в Україні, яка стала особливо актуальною з початком конфлікту. Це відкриває нові перспективи у відносинах між Україною та Сполученим Королівством і вимагає пошуку обґрунтованих стратегій для зміцнення партнерства та поглиблення співпраці.

Бібліографічний список

- Гончаров, Г. В., 2006. *Розвиток міждержавних відносин між Україною і Великою Британією*: Кандидат наук. Автореферат. Харківський національний педагогічний університет ім. Г.С. Сковороди.
- Грубінко, А. В. та Буглай, Н. М., 2022. *Історичний шлях українсько-британських відносин (до 30-річчя стратегічного партнерства)*. Київ: Український історичний журнал.
- Грубінко, А. В., 2022. Міжнародна роль Великої Британії в умовах російсько-української війни. В: Західноукраїнський національний університет. *Російсько-Українська війна: право, безпека, світ*. зб. матеріалів VI міжн. наук.- практич. конф. м. Тернопіль, 29-30 квітня 2022 р. Тернопіль: ЗУНУ, с. 293-299.
- Склярченко, К. О., 2017. Політико-правова співпраця України та Великобританії на початку ХХІ століття. *Емінак: науковий щоквартальник*, 2 (18) (квітень-червень). Т. 2.

- Суспільне новини, 2023а. *У ПАРЄ ухвалили резолюцію щодо правових аспектів в агресії РФ в Україні* [онлайн] 26 січня. Доступно: <<https://suspilne.media/367164-u-pare-uhvalili-rezoluciu-sodo-pravovih-aspektiv-v-agresii-rf-v-ukraini/>> [Дата звернення 4 вересня 2023].
- Суспільне новини, 2023б. *Британія та Польща підтримали спрощену процедуру вступу України до НАТО* [онлайн] 6 липня. Доступно: <https://suspilne.media/522735-britania-ta-polsa-pidtrimali-sproseni-proceduru-vstupu-ukraini-do-nato/> [Дата звернення 4 вересня 2023].
- Укрінформ, 2023а. *Конференція з відбудови у Лондоні: до платформи співінвестування в Україну долучилися 19 країн* [онлайн] 21 червня. Доступно: <<https://www.ukrinform.ua/rubric-vidbudova/3725945-konferencia-z-vidbudovi-u-londoni-do-platformi-spivinvestuvanna-v-ukrainu-dolucilisa-19-krain.html>> [Дата звернення 1 вересня 2023].
- Укрінформ, 2023б. *Британія приєднується до угоди про Реєстр збитків від агресії РФ на саміті у Рейк'явіку* [онлайн] 16 травня. Доступно: <<https://www.ukrinform.ua/rubric-world/3710081-britania-priednaetsa-do-ugodi-pro-reestr-zbitkiv-vid-agresii-rf-na-samiti-u-rejkaviku.html>> [Дата звернення 3 вересня 2023].
- Черевко, О. С., 2023. Еволюція українсько-британських відносин в умовах широкомасштабної агресії Росії проти України. *Український історичний журнал* (4) 5-24, сс.5-24. DOI: 10.15407/uhj2023.04.005
- Дніпропетровск Investment Agency, 2023. *Велика Британія стала першою Європейською країною, яка надала летальну допомогу* [онлайн] 13 квітня. Доступно: <<https://dia.dp.gov.ua/velika-britaniya-stala-pershoyu-yevropejskoju-kra%D1%97noyu-yaka-nadala-letalnu-dopomogu/>> [Дата звернення 3 вересня 2023].
- Lb.ua, 2023. *У Великобританії пропонують надіслати винищувачі Турпоп тим країнам НАТО, які би дали свої бойові літаки Україні* [онлайн] 8 березня. Доступно: <https://lb.ua/world/2023/03/08/548268_velikobritanii_proponuuyut.html> [Дата звернення 5 вересня 2023].
- UNN, 2023. США та Велика Британія додали до санкційного списку ще 11 кіберзлочинців-росіян [онлайн] 8 вересня. Доступно: <<https://www.unn.com.ua/uk/news/2045556-ssha-ta-velika-britaniya-dodali-do-sanktsiyogo-spisku-she-11-kiberzlochintsiv-rosiyan>> [Дата звернення 2 вересня 2023].
- Gaston, S., 2023. The Case for an Ambitious British Role in Ukraine's Reconstruction. *The British Foreign Policy Group*, [онлайн] 4 липня. Доступно: <<https://bfpg.co.uk/2022/07/uk-role-ukraine-reconstruction/>> [Дата звернення 4 жовтня 2023].
- GOV.UK, 2023. *UK joins core group dedicated to achieving accountability for Russia's aggression against Ukraine* [онлайн] 20 січня. Доступно: <<https://www.theguardian.com/world/2023/jun/29/uk-foreign-secretary-expansion-un-security-council-global-south-permanent-members-veto>> [Дата звернення 6 вересня 2023].
- Kampfner, J, 2022. UK's strong Ukraine support hides a less glorious past. *Chatham House*, [онлайн] 11 травня. Доступно: <<https://www.chathamhouse.org/2022/05/uks-strong-ukraine-support-hides-less-glorious-past>> [Дата звернення 6 жовтня 2023].
- Melvin, N., 2023. The UK and European Security: Five Key Lessons from the Ukraine War. *Royal United Services Institute*, [онлайн] 1 березня. Доступно:

<https://www.rusi.org/explore-our-research/publications/commentary/uk-and-european-security-five-key-lessons-ukraine-war> [Дата звернення 6 жовтня 2023].

The Guardian, 2023. *UK foreign secretary calls for expansion of UN security council* [онлайн] 29 червня. Доступно: <<https://www.theguardian.com/world/2023/jun/29/uk-foreign-secretary-expansion-un-security-council-global-south-permanent-members-veto>> [Дата звернення 15 вересня 2023].

Whitman, R., 2023. One year on: the UK's response to Russia's war on Ukraine. *UK in a changing Europe*, [онлайн] 24 лютого. Доступно: <<https://ukandeu.ac.uk/one-year-on-the-uks-response-to-russias-war-on-ukraine/>> [Дата звернення 5 жовтня 2023].

References

- Cherevko, O. S., 2023. Evolutsia ukraïnsko-brytanskih vidnosyn v umovah shyrokomashtabnoi agresii rosiï proty [Ukrainy] Evolution of Ukrainian-British relations in the context of Russia's large-scale aggression against Ukraine]. *Ukrainian Historical Journal*, (4) 5-24, pp.5-24. DOI: 10.15407/uhj2023.04.005. (in Ukrainian).
- Dnipropetrovsk Investment Agency, 2023. Velyka Brytaniia stala pershoiu Yevropeiskoiu krainoiu, yaka nadala letalnu dopomohu [The UK became the first European country to provide lethal aid] [online] Available at: <<https://www.unn.com.ua/uk/news/2045556-ssha-ta-velika-britaniya-dodali-do-sanktsiynogo-spisku-sche-11-kiberzlochintsiv-rosiyan>> [Accessed 3 September 2023]. (in Ukrainian).
- Gaston, S., 2023. The Case for an Ambitious British Role in Ukraine's Reconstruction. *The British Foreign Policy Group*, [online] Available at: <<https://bfpgr.co.uk/2022/07/uk-role-ukraine-reconstruction/>> [Accessed 4 October 2023].
- Goncharov, G.V., 2006. Pozvytok mizhderzhavnyh vidnosyn mizh Ukrainiyu i Velykoyu Brytaniyeu [Development of Interstate Relations between Ukraine and the United Kingdom]. PhD. in History. Abstract. D. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University. (in Ukrainian).
- GOV.UK. 2023. *UK joins core group dedicated to achieving accountability for Russia's aggression against Ukraine*. [online] Available at: <<https://www.theguardian.com/world/2023/jun/29/uk-foreign-secretary-expansion-un-security-council-global-south-permanent-members-veto>> [Accessed 6 September 2023].
- Grubinko, A.V. and Buglay, N.M., 2022. *The historical path of Ukrainian-British relations (to the 30th anniversary of the strategic partnership)*. Kyiv: Ukrainian Historical Journal. (In Ukrainian).
- Grubinko, A.V., 2022. Mizhnarodna rol' Velykoi Brytanii v umovah rosiysko-ukraïnskoi viyny [The international role of the United Kingdom in the context of the Russian-Ukrainian war]. In: Western Ukrainian National University. *The Russian-Ukrainian War: Law, Security, Peace*. Proceedings of the VI international scientific-practical. conf., Ternopil, April 29-30, 2022. Ternopil: ZUNU, pp. 293-299. (in Ukrainian).
- Kampfner, J., 2022. UK's strong Ukraine support hides a less glorious past. *Chatham House*, [online] Available at: <https://www.chathamhouse.org/2022/05/uks-strong-ukraine-support-hides-less-glorious-past> [Accessed 5 October 2023].
- Lb.ua. 2023. U Velykobrytanii proponuiut nadislaty vynyshchuvachi Typhoon tym krainam NATO, yaki by dali svoi boiovi litaky Ukraini [The UK proposes to send Typhoon fighter jets to those NATO countries that would give their warplanes to Ukraine]. [online] Available at: <https://lb.ua/world/2023/03/08/548268_velikobritanii_proponuyut.html> [Accessed 5 September 2023]. (in Ukrainian).

- Melvin, N., 2023. The UK and European Security: Five Key Lessons from the Ukraine War. *Royal United Services Institute*, [online] Available at: <<https://www.rusi.org/explore-our-research/publications/commentary/uk-and-european-security-five-key-lessons-ukraine-war>> [Accessed 6 October 2023].
- Skliarenko, K.O., 2017. Polityko-pravova spivpratsia Ukrainy ta Velykobrytanii na pocharku XXI stolittia [Political and Legal Cooperation between Ukraine and Great Britain at the Beginning of the XXI Century]. *Eminak: scientific quarterly*, 2 (18) (April-June). Vol. 2. (in Ukrainian).
- Suspilne novyny, 2023a. U PARIE ukhvalyly rezoliutsiiu shchodo pravovykh aspektiv v ahresii RF v Ukraini [PACE adopts resolution on legal aspects of Russian aggression in Ukraine]. [online] Available at: <<https://suspilne.media/367164-u-pare-uhvalili-rezoluciu-sodo-pravovih-aspektiv-v-agresii-rf-v-ukraini/>> [Accessed 4 September 2023]. (in Ukrainian).
- Suspilne novyny, 2023b. *Brytaniia ta Polshcha pidtrymaly sproshchenu protseduru vstupu Ukrainy do NATO [Britain and Poland support a simplified procedure for Ukraine's accession to NATO]*. [online] Available at: <<https://suspilne.media/522735-britania-ta-polsa-pidtrimali-sproshchenu-proceduru-vstupu-ukraini-do-nato/>> [Accessed 4 September 2023]. (in Ukrainian).
- The Guardian, 2023. *UK foreign secretary calls for expansion of UN security council. The Guardian* [online] Available at: <<https://www.theguardian.com/world/2023/jun/29/uk-foreign-secretary-expansion-un-security-council-global-south-permanent-members-veto>> [Accessed 5 September 2023].
- Ukrinform, 2023a. *Konferentsiia z vidbudovy u Londoni: do platformy spivinvestuvannia v Ukrainu doluchylisia 19 krain [Reconstruction Conference in London: 19 countries joined the co-investment platform in Ukraine]* [online] Available at: <<https://www.ukrinform.ua/rubric-vidbudova/3725945-konferencia-z-vidbudovi-u-londoni-do-platformi-spivinvestuvanna-v-ukrainu-dolucilisa-19-krain.html>> [Accessed 1 September 2023]. (in Ukrainian).
- Ukrinform, 2023b. *Brytaniia pryiednaietsia do uhody pro Reiestr zbytkiv vid ahresii RF na samiti u Reikiaviku [Britain to join the agreement on the Register of Damage from Russian Aggression at the Reykjavik Summit]*. [online] Available at: <<https://www.ukrinform.ua/rubric-world/3710081-britania-priednaetsa-do-ugodi-pro-reestr-zbitkiv-vid-agresii-rf-na-samiti-u-rejkaviku.html>> [Accessed 3 September 2023]. (in Ukrainian).
- UNN, 2023. *SShA ta Velyka Brytaniia dodaly do sanktsiinoho spysku shche 11 kiberzlochytiv-rosiian [US and UK add 11 more Russian cybercriminals to the sanctions list]*. [online] Available at: <<https://www.unn.com.ua/uk/news/2045556-ssha-ta-velika-britaniya-dodali-do-sanktsiynogo-spysku-sche-11-kiberzlochytiv-rosiian>> [Accessed 2 September 2023]. (in Ukrainian).
- Whitman, R., 2023. One year on: the UK's response to Russia's war on Ukraine. *UK in a changing Europe*, [online] Available at: <<https://ukandeu.ac.uk/one-year-on-the-uks-response-to-russias-war-on-ukraine/>> [Accessed 5 October 2023].

Стаття надійшла до редакції 02.10. 2023.

M. Bulyk
M. Mitko

THE UKRAINIAN ISSUE IN THE UK FOREIGN POLICY IN THE TIMES OF RUSSIAN AGGRESSION

The article analyses the impact of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland on the development of international relations in the context of the armed conflict in Ukraine. The determination of the political course of the UK is the starting point of the research, which determines the following analysis of its foreign policy on Ukraine. The UK's role and strategy in relations with Ukraine and other countries during the conflict are also explored. The article deals with UK contribution to the resolution of the crisis and its support for Ukrainian sovereignty and territorial integrity. The article also analyses the impact of the UK on the position of other major international actors such as the United States of America, the European Union in their relations with Ukraine. The United Kingdom's relations with Japan, Australia, Canada, and individual members of the European Union (Germany, France, Poland, Hungary) are analysed in the light of the armed conflict in Ukraine and joint initiatives to support and de-escalate the situation. The article analyses various aspects of the UK support for Ukraine, including diplomatic initiatives with both individual states and international organisations, military assistance, humanitarian aid, comprehensive sanctions, and political support at various levels. The possible consequences of the UK influence on the future development of international relations in the region and possible ways of further cooperation between the UK and Ukraine in resolving the armed conflict is also considered in the article. The article deals with the UK's policy in the UN (the Security Council and the UN General Assembly) and its efforts to reform the structure of the organisation in order to exclude the possibility of the RF's influence on it. The country's policy in the Council of Europe, UN organisations, the ICJ and the ICC is another key point in the article in the light of the Russian Federation's responsibility for the situation in Ukraine. Close cooperation of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland with NATO and the European Union is also assessed in the article with the aim of determining the actual level of political agreements between the parties to overcome the current situation in Ukraine. Some peculiarities of the regional policy of the UK determine the level of support of separate states to the UK directly and to Ukraine indirectly. The key aspects of the UK's influence on the development of international relations in the context of the armed conflict in Ukraine are substantiated and contribute to a better understanding of the UK's role in regional and global politics.

Keywords: *Great Britain, foreign policy, Russian-Ukrainian war, Russian aggression against Ukraine.*